

Dosarul nr. 3ra-1101/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V.Chiseliță)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, Gr.Dașchevici, V.Negru)

Î N C H E I E R E

1 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în contestare depusă de Valentin Bragarenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, de recalculare și achitare a alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat,

împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 24 august 2020 Valentin Bragarenco a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea în tot a actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, de recalculare și achitare a alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat.

În motivarea acțiunii în contestare, reclamantul a indicat că în anul 1983, în urma războiului din Afganistan, pentru merite deosebite a fost decorat cu ordinul „Steaua Roșie” (Красная звезда) a fostei URSS. Din momentul adoptării Legii cu privire la veterani și până în prezent beneficiază de alocație nominală în mărime de 100 lei lunar. Conform p. 2 lit. b) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor nominale de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin HG nr.1413 din 27.11.2003, au dreptul la alocație nominală cetățenii Republicii Moldova, care sunt beneficiari de pensii (pentru limită de vârstă, de invaliditate, de urmaș, pentru vechime în muncă) stabilite conform Legii nr. 156-XIV din

14.10.1998 privind pensiile de asigurării sociale de stat, încadrați în următoarea categorie: persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei URSS echivalente cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII din 13.07.1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei URSS. Conform Anexei la Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 533-XIII din 13.07.1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei URSS distincției de stat a Republicii Moldova - ordinul „Războiul pentru apărarea Patriei” clasele I și II, ordinul „Steaua Roșie”, ordinul „Slava” și ordinul „Pentru bărbăție personală”. Conform p. 5 din Regulamentul menționat, alocațiile nominale se stabilesc conform prevederilor articolului 21 alin. 2 literele a) și b) din Legea cu privire la Veterani.

Reclamantul a menționat că, potrivit art.21 alin.(2) lit.b) din Legea nr.190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani, au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii, stabilite conform Legii 156-XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, încadrați în următoarele categorii: a) persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei URSS echivalente cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII din 13.07.1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei URSS. Art. 22 alin.(1) lit. d) din Legea menționată (în vigoare la data stabilirii pensiei) prevedea că alocația nominală se stabilește în următoarele cwantumuri: persoanelor care s-au învrednicit de titluri onorifice și celor decorate cu medalii- 25 lei; persoanele decorate cu ordine -50 lei; persoanelor care s-au învrednicit de titluri onorifice, celordecorați cu medalii și ordine- 50 lei.

Reclamantul a consemnat că, art. 22 alin. 1 lit. d) din Legea cu privire la veterani, fiind modificată prin Legea nr. 105-XVI din 4 mai 2006, prevede că alocația nominală se stabilește în următoarele cwantumuri: persoanelor decorate cu ordinele: „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II și III și persoanelor care dețin titlul de „Erou al Muncii Socialiste ” - 500 lei.

În opinia reclamantului, conform normelor de drept enunțate supra, dânsul are dreptul la alocația nominală în mărime de 500 lei, pentru ordinul „Steaua Roșie” reieșind din faptul că distincția de stat a fostei URSS, ordinul „Steaua Roșie ” a fost echivalată după importanță și urmări juridice cu distincția de stat a Republicii Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare”. Faptul dat este confirmat și de p. 1 din Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova, cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat, conform căreia cetățenii Republicii Moldovadecorați cu distincții de stat ale fostei URSS beneficiază de drepturile respective, prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova,decorați cu distincții de stat a Republicii Moldova, motiv pentru care a fost depusă prezenta acțiune în contencios administrativ.

Referitor la cererea prealabilă înaintată pârâtului, reclamantul a indicat că un răspuns în acest sens nu a primit, respectiv, aceasta a fost lăsată fără soluționare din motive necunoscute.

Valentin Bragarenco a solicitat declararea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale de a achita alocațiile stabilite de lege ca neîntemeiat și ilegal; încasarea diferenței alocației nominale lunare de stat pentru merite deosebite față de

stat, începând cu 1 mai 2006 în sumă de 450 lei lunar până la 1 iulie 2016 ceea ce constituie 54 000 lei, iar din 1 iulie 2016 a câte 400 lei, lunar până la momentul executării cerinței; obligarea achitării alocației nominale lunară de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 500 lei lunar; încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 5 000 pentru serviciile juridice acordate de avocat.

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contestare depusă de Valentin Bragarenco a fost admisă integral, fiind anulate ca neîntemeiate, refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-2797/19 din 20 ianuarie 2020 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-1589/19 din 13 august 2020 privind recalcularea alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat lui Valentin Bragarenco. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să emită decizia de recalculare și să-i achite lui Valentin Bragarenco diferența alocației nominale de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 450 de lei/lunar, începând cu data de 1 mai 2006 până la 1 iulie 2016, și în mărime de 400 de lei/lunar, începând cu data de 1 iulie 2016 până la punerea în executarea a prezentei hotărâri. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Valentin Bragarenco alocația nominală de stat pentru merite deosebite față de stat în mărime de 500 de lei/lunar. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Valentin Bragarenco cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 5000 (cinci mii).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 27 noiembrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, care ulterior la data de 19 martie 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi decizii, de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

Invocând ilegalitatea deciziei enunțate, la data de 4 august 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu recurs nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat public la data de 13 iulie 2021 (f.d.86), iar la data de 4 august 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi, de respingere a acțiunii (f.d.96-97).

Concomitent, din materialele cauzei, instanța de recurs reține că copia deciziei motivate a instanței de apel a cărei casare a fost solicitată de recurenta în prezentul recurs nemotivat a fost recepționată de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 29 septembrie 2021, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d.103).

Aici, Colegiul reține că actul judecătoresc contestat a fost expediat de Curtea de Apel Chișinău la sediu indicat de apelanta-recurentă în motivarea apelului (f.d.73), sediu, care de altfel coincide cu cel indicat în cererea de recurs nemotivată anexată la dosar (f.d.97).

În conformitate cu art. 97 din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Totodată, potrivit art. 109 din același cod, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Iar în sensul art. 63 din Codul administrativ, calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil. Dacă o autoritate publică trebuie să efectueze prestații doar pentru o anumită perioadă de timp, atunci această perioadă expiră în ultima zi a ei, chiar și atunci când aceasta este o zi de sâmbătă, duminică sau o zi liberă stabilită prin lege.

Colegiul relevă că prin Legea privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative nr. 133 din 15 noiembrie 2018, a fost schimbată numerotarea unor articole din Codul civil, adică în redacția Codului civil modificat prin Legea nr. 133 din 15 noiembrie 2018, instituția calculării termenului este reglementată de Titlul IV Capitolul I, art. 383-390.

Respectiv, deși Codul administrativ prevede că calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 259-266 din Codul civil, de facto urmează a fi aplicate prevederile art. 383-390 din Codul civil în redacția Legii nr. 133 din 15 noiembrie 2018.

Având în vedere cele expuse și ținând cont de faptul că o dispoziție legală nu poate fi ruptă din sistemul normativ din care face parte și nu poate opera în mod izolat, ci trebuie citită în coroborare cu celelalte dispoziții legale incidente care se completează una pe alta ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent, instanța de recurs reține la caz și prevederile 385 din Codul civil, potrivit cărora dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va

surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a motivării recursului și-a început curgerea la data de 30 septembrie 2021, ziua imediat următoare datei recepționării copiei deciziei motivate de către recurentă (f.d.103) și a expirat la data de 1 noiembrie 2021 (zi de luni).

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus motivarea recursului, motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă.

Sub aspectul dat completul notează că, recursul depus împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei contestate.

Recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței ierarhice inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, or, ultima fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil, or, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn împotriva Germaniei).

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Aliona Miron